

**МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВЕДЕННЯ
ХВОРИХ НА ХІМІОРЕЗИСТЕНТНИЙ
ТУБЕРКУЛЬОЗ НА СТАЦІОНАРНОМУ
ТА АМБУЛАТОРНОМУ ЕТАПАХ”**

м. Київ, 30 березня 2017 року

О. М. Разнатовська, Г. В. Худяков

КЛІНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПАЛІАТИВНИХ ХВОРИХ НА ХІМІОРЕЗИСТЕНТНИЙ ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЬ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Запорізький державний медичний університет

Мета роботи — вивчити клінічну характеристику паліативних хворих на хіміорезистентний туберкульоз (ХРТБ) легень у Запорізькій області.

Матеріали і методи дослідження

Проведено аналіз клінічних даних 94 паліативних хворих на ХРТБ легень у Запорізькій області за період 2012–2016 рр. Критеріями виключення були тяжкі супутні захворювання (ВІЛ-інфекція/СНІД, цукровий діабет та ін.), позалегеневий специфічний процес.

Результати дослідження оброблені сучасними методами аналізу на персональному комп'ютері з використанням статистичного пакету ліцензійної програми «STATISTICA® for Windows 6.0» (Stat Soft Inc., № AXXR712 D833214FAN5). Порівняння показників у групі хворих проводилось шляхом порівняння критеріїв χ^2 розрахункового (змінного) та χ^2 критичного (сталого), яке дорівнює 3,84. Показники, що порівнювались, вважали клінічно еквівалентними, якщо 95,0

% довірчий інтервал знаходився у межах $\pm 5,0$ % різниці відношення показників, що порівнювались.

Результати та їх обговорення

У 3,7 рази ($\chi^2=16,47$; $p < 0,001$) переважали особи чоловічої статі, яких зареєстровано 74 (78,7 %), ніж жіночої — 20 (21,3 %). Середній вік хворих склав $(43,4 \pm 1,3)$ років. Проведення вікової градації пацієнтів встановило, що осіб молодого віку (18-29 років) було 17 (18,0 %) ($\chi^2=0,18$; $p > 0,05$), зрілого (30-44 років) — 29 (30,8 %) ($\chi^2=5,83$; $p > 0,05$), середнього (45-59 років) — 39 (41,5 %) ($\chi^2=23,11$; $p < 0,001$), літнього (60-74 років) — 8 (8,5 %) ($\chi^2=6,61$; $p > 0,05$) та старечого (75-89) — 1 (1,1 %) ($\chi^2=17,86$; $p < 0,001$). Як бачимо, достовірно частіше паліативні хворі на ХРТБ легень були середнього віку.

При розподілі хворих за реєстраційними групами згідно з анамнезом попереднього лікування або результатів когортного аналізу попереднього лікування, достовірної різниці між групами не встановлено: кількість хворих з вперше діагностованим туберкульозом (ВДТБ) складала 28 (29,8 %) ($\chi^2=10,49$; $p>0,05$), з рецидивами (РТБ) — 23 (24,6 %) ($\chi^2=3,85$; $p>0,05$), з іншими випадками (ІТБ) — 15 (15,9 %) ($\chi^2=0,02$; $p>0,05$), лікуванням після перерви (ЛПП) — 5 (5,3 %) ($\chi^2=7,69$; $p>0,05$), з лікуванням після невдачі 1-го курсу хіміотерапії — 12 (12,7 %) ($\chi^2=0,91$; $p>0,05$), з лікуванням після невдачі повторного курсу лікування — 11 (11,7 %) ($\chi^2=1,44$; $p>0,05$).

Всі (100 %) пацієнтів були бактеріовиділювачами, з деструкціями у легенях у 88,3 % випадків. При розподілі за видом медикаментозної резистентності встановлено, що переважали паліативні хворі на мультирезистентний туберкульоз (МРТБ) легень — у 60 (63,8 %) ($\chi^2=27,93$; $p<0,001$). Хворих з розширеною резистентністю (РРТБ) було 30 (31,9 %) ($\chi^2=0,91$; $p>0,05$) та з резистентним до рифампіцину туберкульозом (РифТБ) — 4 (4,3 %) ($\chi^2=25,25$; $p<0,001$).

Аналізуючи клінічні форми, переважала інфільтративна форма — у 61 (64,9 %) ($\chi^2=45,48$; $p<0,001$), а найрідше діагностували казеозну пневмонію — у 3 (3,2 %) ($\chi^2=19,00$; $p<0,001$) та фіброзно-кавернозний процес — у 9 (9,6 %) ($\chi^2=9,48$; $p<0,025$). Дисемінована форма встановлена у 21 хворого 22,3 %) ($\chi^2=0,29$; $p>0,05$).

Висновки

Паліативні хворі на ХРТБ легень у Запорізькій області характеризуються наступними достовірними даними: це чоловіки (78,7 %), середнього віку (41,5 %), переведення на паліативне лікування не залежало від реєстраційної групи згідно з анамнезом попереднього лікування або результатів когортного аналізу попереднього лікування, але при реєстрації паліативного лікування у переважній частині був МРТБ легень (63,8 %) з інфільтративною клінічною формою (64,9 %) та бактеріовиділенням (100 %).